

Uredništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 9, pritličje. Rokopisov ne vrača.

Poština plačana v gotovini.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštino vred za celoletno 24 Din, za pol leta 12 Din, za četrt leta 6 Din.

Posamezna številka

SRBSKA STRAŽA

LASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Upravništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 9, pritličje. Telefon šte. 7.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta stane 1 Din 25 para. Pri večkratni objavi primeren popust.

Posamezna številka 75 p

32. šte. v.

Gornja Radgona, dne 10. avgusta 1923.

V. leto.

Katoličani Slovenije!

(Navodila za V. kat. shod. — Konec.)

Hrano najbolje vzamete za 26. avgust s seboj; bo pa tudi v gostilnah in posebnih kuhinjah poskrbljeno. Podrobnejše informacije še dobite.

Stanovanje stane: v hotelih sobe z 1 posteljo od 22.50 do 30 Din, z 2 posteljama od 35.60 do 57 Din, privatno nekaj ceneje, skupno ležišče na slami 2.50 Din za enkrat. Prijave za stanovanje na naslov: ravnatelj I. Jeglič, Ilirska ulica 27, Ljubljana. Navedite: kdo, katere dneve, kakšno ležišče!

Izkaznice za polovično vožnjo in brezplačen vstop k vsem zborovanjem in za stojišče na telovadišču, so po 10 Din, 15 Din (obenem za pot na Brezje in Bled) in 25 Din (častne, za premožnejše in za dobrotnike). Pošiljamo jih na naslove župnih uradov za krajevne odbore v številu, sorazmernem številu prebivalstva in prigrasov. Ž njimi takoj začnite živo agitacijo, da čimprej vse prodaste in imate čas, še novih naročiti in razpečati do 10. avgusta, ker moramo ta čas železnici sporočiti število potnikov, da bo mogla pripraviti vlake, mi pa razglasiti čas vožnje.

Pozneje prigrasjenih najbrž ne dobe mesta na vlakih!

Na Brezje ne boste mogli vsi na en dan! Le enotirna železnica vodi tja in je obremenjena z več rednimi vlakmi. Svetujemo, da se posamezne okolice na Štajerskem (morda dekanije) dogovorno priglase vsaj do 10. avgusta semkaj za posebne vlake, ki bi vozili skozi Ljubljano že pred soboto na Brezje ter prišli nazaj v Ljubljano v soboto zvečer ali po polnoči, nazaj domov pa bi odšli po 7. uri v nedeljo zvečer. Oddaljeni Dolenjci pa bi šli lažje na Brezje v ponedeljek zjutraj. Glavno hrano bi morali vzeti s seboj v nahrbtnikih (tudi brezalkoholne hladilne pijače, da ne bo zamud vsled iskanja vode)!

Da bo lažje zanesljivo ustreči božjepotnikom na Brezje (Bled) in se izogniti gnječi v Ljubljani, odredimo po nasvetu mariborskega Pripravl. odbora: Kdor se doma priglasi za Brezje (Bled), naj plača polovično vožnjo za pot Ljubljana—Otoče 10.50 Din, krajevni pripravlj. odbori naj pošljejo do 10. avgusta nam denar in število prigrasjenih, mi pa kupimo pri železnici listke in jih pošljemo krajevnim odborom za razdelitev med prigrasene. Kdaj bodo najlažje šli tja, sporočimo, ko uredimo z železnico vozni red. To bo mogoče po 10. avgustu, ko zaključimo priglasevanje.

Spominske podobice po 1 Din pošiljamo obenem z izkaznicami. Vsak udeleženec (tudi drugi jo lahko kupijo) naj jo ima in shrani v spomin, pri sv. maši jo bo rabil. Preberite in premislite doma večkrat besedilo, naučite se peti himno katolikov vsi!

Natančen spored bo sredi avgusta objavljen v časopisih in razposlan na posebnih listih krajevnim odborom.

Poučite udeležence o legi in znamenitostih Ljubljane, središča Slovencev! Naročite pri Pripravl. odboru Načrt Ljubljane (po 7, 9 in 10 Din) s seznamom ulic in javnih poslopij. Na podlagi načrta,

te okrožnice, spisa v Vestniku SKSZ št. 7 in časopisnih objav naj poznavalci Ljubljane predavajo o 5. katol. shodu. Ta predavanja ter prodaja izkaznic in spominskih listov bo najboljša agitacija za udeležbo! Na svojo pest, brez vednosti Pripravl. odbora ne naročajte vlakov, da ne zamašite prog in ne zinedete načrtov, ker bo železnica v nočeh sobota—nedelja—ponedeljek imela silno težko delo. Organizirani se poslužujte le posebnih vlakov.

V sprevedu koraka na čelu Orel in najbrž tudi konjeniki v narodnih nošah. Pridite zlasti v narodnih nošah (harmonike so izključene), gasilci v svojem kroju! — Vsaka organizacija (Orli, društva, Marijine družbe itd.) naj ima gotovo svojo zastavo ali prapor, vsaka župnija vsaj eno malo cerkveno bandero. Razen par organizacij, ki korakajo skupno, bodo udeleženci iz vsake dekanije korakali v eni celi, razdeljeni v oddelke duhovnikov, županov in obč. odbornikov, narodnih nož, mož in fantov (vojaki skupaj), žen in deklet. Iz okolice mesta (do 15 km) naj bi prišli konjeniki v narodni noši, kolesarji in okrašeni vozovi s pevskimi zbori, ki pojo v sprevedu. Vsaka dekanija mora imeti nekaj svojih reditetjev s sliki (12 cm širok bel pas na levi roki) in napisno tablo. Pripravite se na to!

Natančnejša navodila izdamo sproti v časopisju. Toda ne čakajte jih, ampak pripravljajte se takoj po teh navodilih, da ne bo prepozno! V časopisju še ne pišemo veliko, ker imamo dosti organizacij in krajevnih odborov, da vrše agitacijo in priprave; tudi bi prezgodnje objave morali morda izpreminjati, kar bi povzročilo zmedo. Organizirani naj se drže navodil svojih central v okviru naših odredb.

Na veselo delo, za čast božjo in v korist vernega ljudstva!

Pripravljalni odbor.

Caveant consules!

(Beseda o zadnjem štrajku).

„Sloga jači, nesloga tlačii.“
Stara resnica.

Vlada vleče svoje zveste uslužbence že peto leto za nos. Draginja, ki je postala neznosna, raste venomer, državni nameščenci, ti najbednejši državljani pa uživajo prvotne plače, ki komaj zadostujejo za vzdrževanje kakega malo bolj plemenitega psička kake visoke dame. Pod pritiskom neznosne bede, ki davi cel sloj državnih nameščencev se je za dan 3. avgusta sklenila 24-urna protestna stavka ali takozvana protestna obustava dela, da država vsaj za hip uvidi, kaj bi bilo, če orjak dela — počiva. Nesloga in pomanjkanje vzajemnosti, ki je tipičen znak vsakega Slovana (na žalost!) je tudi topot pokazala svoje zle izrodke. Človek, ustvarjen z normalnimi možgani, ki mislijo naprej, bi si mislil, da bodo bedni državni nameščenci vsaj v boju za lastne interese nastopali složno in vzajemno. Temu pa ni tako. Nekateri mameluki, ki imajo skrivljene hrbtenice že od časov pokojnega Franca Jožefa so z „očetovskimi opomini“, kakor slove naredba nekega direktorja za

državo važnega urada skušali obustavo dela preprečiti. S pozo „očeta“ so doživeli sramoten, nizkotno sramoten poraz in blamažo pred vsakim normalnim človekom ki misli s svojimi možgani in dela z svojimi rokami, kolikor jih še ima in jih v službi ni izgubil. Tako se je namreč zgodilo, da so nekateri res stavkali iz ogorčenosti in čast višjim uradnikom, ki so se pridružili stavki iz simpatije; precejšnje število žalostnih prikazni pa se štrajka ni udeležilo. Vse to nam pravi, kako malo svobodnega uma ima uboga slovenska suženjska para, ki je od pamtiveka navajena na klečeplaztvo in na krivljenje hrbtenic. Potek stavke je bil kolikortoliko zadovoljiv, ker je bil več ali manj izraz spontane ljudske volje, obenem pa nam je dal nad vse žalostno in za naš suženjski mentalitet značilno sliko. Prvo je bilo zgrešeno, da se je stavkalo samo en dan. Protestna stavka bi se morala proglašiti za najmanj teden dni. Ker pa ta nad vse delavna, a nezavedna suženjska masa ni organizirana v enotni organizaciji, ki bi razpolagala s primernim odpornim fondom (razun onih, ki so pri takozvanih komunistih in soc. demokratih), bi se dala stavka izvesti na sledeči način:

Čas za stavko je ravno v sedanji poljedelski sezoni najprimernejši. Vse organizacije državnih nameščencev (in teh je dosti, zelo dosti), naj bi stopile v stik z najmočnejšimi kmečkimi organizacijami, ki bi dale zagotovilo, da bodo vsi za svoja prava stavkujoči dobili delo na kmetih, ki bo bogato poplačano. Čas mlatitve in spravljanja žita je. Ni pretežko delo napr. streči mlatilnemu stroju ali opravljati kako drugo kmečko delo, to pa še prav posebno iz stališča, da so vsi državni nameščenci brezdvomno ljudje, ki se dela, tudi ročnega ne sramujejo. Nobeno delo ni sramota, temveč le brezdelje, pohajkovanje in zapravljanje je sramota za pravičnega človeka. Taka stavka bi v roku treh dni odprla raznim brezglavnim in s tujimi zastrupljenimi kapitalističnimi možgani mislečim diktatorjem okužene oči tako, da bi spregledali, da ne gre samo za „hec“, ampak za resnico. Pisec teh dobromišljenih vrstic ve že vnaprej, da ga bodo gg. okoli beograjske „Samouprave“ in podobnih organov ponovno stigmatizirali za protidržaven elementi, katero dejstvo pa pravične borbe in njene popolne upravičenosti niti za pikico ne izpremeni.

Plače državnih nameščencev so zelo mizerne. O tem je uprav škoda izgubljati besedi; njih zahteve so tako pravične, da bi bila dolžnost vsakega privatnega nameščenca, da v ponovnem slučaju iz simpatije do tovarišev trpinov solidarno in iz simpatije stavka. Ako bi ves delovni aparat cele države počival za vsaj tri dni, potem bi proti tako silnemu viharju sloge in vzajemnosti med kmečkim in delovnim ljudstvom nikakor ne mogla pihati nobena še tako na videz velika okrutnost diktatorske politike!

Sedaj pa vsem klečeplazcem, vsem onim mamelukom, ki so bogve iz kakih ozirov skušali obustavo dela motiti, onim partizanskim protežirancem, ki se za Judeževe groše udinjajo prosluli in nasilni radikaliji in naposled diktatorjem, ki si

domišljajejo, da zamorejo s puško in bajonetom zatreti obupni klic javnih nameščencev po vsakdanjem kruhu: deset vprašanj! Odgovorite nanje, vi vele-patriotje in demagogi, ki si domišljate, da ste vi država, njena opora in njen temelj, v resnici pa ste njena prezgodnja propast. Vse za državo! je naše geslo in geslo vsakega pametnega državljana. Država smo mi, ne pa par koritarskih familij! Poslušajte torej in odgovorite:

1. Zakaj se preko delovnega in kmečkega ljudstva in na njegovo škodo vržejo na cesto milijarde in milijarde za oboroževanje, dočim za druge napr. kulturne, prosvetne in gospodarske potrebe ni denarja?

2. Zakaj dobivajo oficirji in visoki protežiranci v ministerskih foteljih in drugod neprimerno višje plače, kakor uboga uradniška para, dasi uradništvo neprimerno več dela, kakor oficirji, izmed katerih bi moral vsak še imeti po en koristen (za družbo in državo koristen poklic, ne napr. izvoznikarstvo ali kaj sličnega!) Naj zastane ogromna uradniška mašina ene države ali pa celega sveta, nastane zmeda in anarhija, nasprotno pa naj zastane delovanje in lenuharnje oficirjev ene države ali celega sveta, kdo se bo jezil? Kje bo škoda? Koliko koristnega bi se s tem denariem napravilo? Niso tu mišljeni varnostni organi, kakor tudi ne žandarmerija, ki so seveda glede plače „pod psom“, dasi opravljajo zlasti ob mejah zelo odgovorno in naporno službo.

3. Poglejte vi, mameluki, stotisočglavo množico delavnih uradnikov, poduradnikov, železničarjev in sploh nameščencev, ki z delom svojih rok in možganov vzdržuje cel državni organizem in primerjajte tem revežem, ki se radi bede in pomanjkanja streljajo in obešajo, ker ne morejo živeti, napr. visoke vojaške in druge komisije, ki vlečejo milijone, da se potem na sramoto države, katero predstavljajo, zabavajo z ženskami najnižje vrste, s prostitutkami, katere prevažajo v državnih avtomobilih, stvorjenih iz krvnih kapljic delovnega ljudstva. (Slučaj na Dunaju! op. uredništva). Ministerske hčerke izgublajo milijone po igralnicah. Špijonka Anderlič v Zagrebu je izjavila, da je kot prostitutka bila v sijajnih odnošajih z nekim aktivnim ministrom, in da je sijajno živela in se vozila sijajno.

Odgovorite samo eno: Ali je to res ali ni, ali pa vsaj, ali je tako postopanje pravično ali ne? Komu bi ne zavrela kri?

4. Vi dobro veste, da se morate edino-le moralni zavesti teh modernih sužnjev zahvaliti, da se stavba države radi korupčnosti vodilnih oseb ni zrušila že v svojem temelju. Zakaj jim dajate za to nadčloveško, gigantsko in žrtevpolno delo — le figo? Kake posledice slede iz takega ravnanja?

5. In uradniški zakon? Ste li videli kdaj v kaki moderni državi tako okrutno zasmehovanje tako važnega stanu? Novi uradniški zakon je v zasmeh stotisočem trpinov in sužnjev po uradih, zo železnicah in državnih delavnicah. S tem skrupulom od enega zakona so v ciničen zasmeh poštenih in vestnih uradnikov, vrata najhujši korupciji in protekcijonizmu na stečaj odprta. Zakaj ste ga izdali? Odgovorim vam sam: Zato, da omogočite raznim neznačajnim, nizkim, od vsakega kupljivim dušam sijajno bodočnost in da uradnike, ki hočejo resnično in nesebično s celo dušo služiti ljudskim interesom, ki pa se danes dolgo ne krijejo z interesi sedaj vladajoče bankirske klike, takorekoč onemogočite in predate samovoljnosti in pregajanju partizanskih eksponentov in diktatorjev.

6. Ali poznate reakcionarni vojni zakon? Ali je zanj glasovala kompaktna večina našega naroda? Kdo je glasoval zanj? Kaj nam obeta novi zakon? S silo, vzdrževano od ljudskih žuljev hočete vzdržati sebe na krmilu države, ki je last nas vseh! Ali hočete s takimi zakoni doseči sloves moderne, napredne države?

7. Zakaj ste najmodernejšie predloge resnično naprednih posiancev opozicije glede vojaške službe odbili in zakaj niste privolili v naše zahteve, ki gotovo niso državi kvarne in škodljive? Zato, ker vam je več za korupcijo in demagogijo, kakor za pravično, nepristransko vladanje! Namesto „z narodom za narod“, ki je na papirju vaše geslo, delate preko naroda proti narodu! Ali ne?

8. Ali poznate nad vse bedni položaj podeželske duhovščine, ki je dobredno navezana na beračijo v pravem pomenu besede, ko se morajo akademično izobraženi ljudje po selih potikati in zbirati od preteklih časov upeljano zbirco, da se vzdržijo? Kaj ste ukrenili, da celokupni

duhovniški stan, ki je enakovreden z uradničkim poplačate za njegovo delo? Ali se sploh zavedate, da ta stan ne more niti par dni eksistirati, ako upošteva samo državno plačo? Mesec pa ima 30 dni; gospodje, ki omedlevate od preobilice šampanjca in raznih likerjev, ste kdaj o tem razmišljali?

9. Sedaj veste, da se lačni državljani zavedajo svojih pravic in da nočejo drugega, nego vsakdanjega kruha. Ste pripravljeni, dati svojim nastavljenecem vsakdanjega bornega, beraškega kruha za hlapčevsko zvestobo svobodnega naroda?

10. V nobeni državi ne sme kaka stranka posegati v uradniški stan, niti vplivati nanj, ker isti je nepristranski. Kaj pa ste delali vi? Zgodovina preteklosti nam jasno spričuje, da ste popolnoma nezmožne ljudi, ki so svojo stokrat prodano dušo tudi vam prodali za Judežev pare, nastavili na visoka mesta. Hočete dokazov? Vemo, da se jih bojite!

To je torej naša beseda o zadnjem štrajku, ki je bil jasno znamenje, da ljudstvo ni čreda ovac, peljana od pastirjev in psov. Ako ne bodete, ljudje na krmilu države, upoštevali onih, od katerih zahtevate, da izvršujejo vaše naredbe, potem pojdite — spat! Ob zadnji uri kliče Beogradu vsak patriot: Caveant consules!

Roman Bendé.

Dopisi.

Gornja Radgona. (Javna zahvala). Vsem svojim prijateljem in znancem, ki so ob priliki smrti našega ljubega otroka, pokazali toliko iskrenega sočuvstvovanja bodi s tem izrečena najtoplejša zahvala. Posebna zahvala pa gre gospej Potočnikovi, kakor ostalim gospem, ki so iz lastnega nagiba priredile našemu angelčku tako lep in ginljiv pogreb. — Obitelj Joso Karabajić.

Gornja Radgona. (Raznoterosti). Seja zaupnikov SLS okraja Gornja Radgona se je vršila v nedeljo, dne 5. avgusta ob polnoštevni udeležbi vseh povabljenecv. Naš delavni poslanec g. dr. Hohnjec je razložil borbeno taktiko Jugoslov. kluba in jasno izpovedal odločno stališče SLS do Radiča in radikalov. Navzoči so z napetostjo sledili izvajanjem g. poslanca, narkar se je sprejela sledeča resolucija: Zaupniki, zbrani na zaupnem sestanku odobravajo po zaslisanju svojega poslanca taktiko Jugoslov. kluba, od katerega zahtevamo, da ostane še nadalje v

Anton Erjavec:

Spomenica materi.

(Katarini Erjavec iz Cvena, vzvečneli 20. julija 1923).

„Vi vsi, ki se imate živeče stariše, ljubeče mamice in skrbne očete, mislite le eno: Kako jim boste na najljubeznivejši način skazovali dolžno hvaležnost in spoštovanje za njih trud in ljubezen do vas ter jim tako sladili večer njihovega življenja.“
Prosto po dr. Krekovem tekstu.

Skoraj ne morem verjeti, a vendar je res. Saj sem ji lastnoročno podal umirajoči gorečo svečo v roko, z domačimi vred molil molitve za umirajoče, poslednji bolešni vzdihljaj njeni mi je rezal srce, kako bi pač mogel dvomiti, da matere, svoje otroke enako ljubeče nimamo več? Nimamo?! O pač! Saj smo se ločili samo za ta svet. Saj nas sv. vera uči, da po tem revnem življenju pride drugo boljše življenje, v katerem bodo pravični popolnoma srečni. In o vas, draga, mamica si drugače pač ne smemo misliti kot da uživete srečo pravičnih. To se je pokazalo pri njeni skrbi in vzgoji otrok v duhu ponižnosti in dobrotljivosti tudi napram drugim ljudem, čeprav so kakor marsikdo od izvestnih oseb želi za dobroto le črno nehvaležnost.

Toda — dobro mamičino srce je vsem odpustilo po nauku Kristusovem: „Odpuščajte in vam bo odpuščeno!“ Potrpežljivo je prenašala vsako krivico, vsako bol. Mogoče bo ta ali oni dejal: No, to pač ni nič posebnega. Naša mamica je bila vzor mati. Poslušajte! Nekaj drugega je že, kar naj služi mnogim starišem v vzgled, posebno pa še materam. Koliko je takšnih starišev, ki vsako še tako dobro društvo oz. organizacijo sramotijo in še branijo otrokom

vstopa v isto. Ne tako naša mati. Nikdar nisem iz njenih ust kaj takega slišal, nasprotno sama me je še kot sedemnajstletnega fantiča vzpodbujala za Marijino družbo. Ali bi ne bil postal nevemkajbižerekel, če bi je ne ubogal? Veselilo jo je, ko je videla, da smo bili tudi v drugih krščanskih društvih, bodisi na tujem v Društvu kat. rok. pomočnikov, bodisi v domačem bralnem društvu.

Še na en važen moment sem dolžan spomniti, dejstvo, ki našo blagopokojno mamico krasno slika kot zvesto stražarico domačega krova in rodne grude. Izkoriščajoč težke gospodarske neprilike so hoteli gotovi ljudje iztisniti iz njenega blagega srca, da bi dom in grudo, katero sta z prerano umrlim očetom v trudu in znoju, polnem radosti spravila in obdelovala, prodala, češ, še „herbijo“ (dedščina), narediš svojim otrokom. Ampak dobro je vedela, da poleg pridnih rok in poštenega srca je lepa „herbija“, tudi ta, če zamorejo iti otroci kam domov. Lep vzgled prave domovinske ljubezni, ki je tesno združena z materinsko ljubeznijo do otrok. Saj so sami v svoji otroški dobi britko čutili, kakšna nesreča je, če otroci brez ljubečih starišev, brez domačega krova nimajo kam iti. Zato pa je bila tako močna, da za nobeno, še tako zapeljivo ceno ni hotela prodati domačije, pripravljene z lastnim in očetovim trudom. Bog Vam poplačaj za vse to v nebeški valuti, ker z zemeljskim zlatom se ne da odtehtati zlato srce dobre matere. Ali naj še kaj omenim? Precej listov v knjigi življenja je popisanih o njenih dobrih delih, tako upamo, a tudi mnogo trpljenja dušnega in telesnega je imel beležiti njen angelj varh. Zalosti in tuge so kakor tisoči in tisoči skrbnih ljubečih mater, užili v času svetovne vojne, ko so se morali sinovi podati v negotovost brez upa zdrave vrnitve. Toda materinski

blagoslov ki so jim ga dali ob slovesu jih je varoval, da so se vsaj njeni sinovi še živi vrnili nazaj v domovino. Kolikokrat so tisti čas vkljub britkostim hvalili Boga, da jim je pred strašno vojsko otel devetero otrok. Vsi ti, upamo so jim sedaj gotovo prišli nasproti in z očetom vred se skupno radujejo v nebeških višavah, saj mi srce tako pravi da nas tolažite ostale s tem, da nam kličete iz groba:

Tožit, predragi, ni treba za mano,
Ne zolziti, ne jokati se;
Če prav položili ste v temno me jamo,
Saj duh moj raduje nad zvezdami se.

Zakaj sem napisal te-le vrstice? Gotovo bo marsikdo rekel: „Saj so naš oče, naša mati tudi taka“. Tega ne oporekam. Če, potem blagor vam, potem se pa tudi držite, kar sem vam napisal na čelu tega spisa, in srečni boste na tem in onem svetu. In če bo naša domovina imela obilno takih mater, bo srečna, pa če tudi ne bodo vsi njeni sinovi advokatje, uradniki ali duhovniki, saj treba tem bolj še med prostim ljudstvom poštenih značajev, kakoršne pač zamore vzgojiti le poštna, pobožna in pridna mati, kakor je bila naša.

Krepostne žene z vzvišenim in svetim poklicem materinstva so pravi stebri naroda in države. Vzledna mati vzgaja vzledno svoje otroke, jih navaja na dobra pota, svari pred pogubo in grehom.

In taka je bila tudi naša mamica. Kar nas je ostalo, smo seme njene ljubezni in skrbi, zato ostani smernica za nas, ki smo ostali brez ljubečega srca mamice: Delajmo v Bogu za Boga, narod in domovino!

najostrejši opoziciji napram radikalni vladi. Kakor izrekamo zaupnico našemu voditelju dr. Korošču, tako obsojamo abstinenčno politiko Radiča in tovarišev, ki je s svojo politiko več škodoval državi in ljudstvu, kakor koristil. V slučaju, da se bo kolo politike obrnilo, bomo Jug. klub pooblastili za drugo taktiko. Resolucija je bila soglasno sprejeta, nakar se je seja okr. odbora zaključila z zahvalo g. poslancu, ki je obljubil, da bo še nadalje izvrševal svoje težko zvanje. Razne interpeiacije in krajevne, kakor osebne zadeve se pošljejo g. poslancu. — Primicija. Redek dogodek za dolgočasno vas kakor je Gornja Radgona je bila primicija č. g. Petra Kovačiča, tukajšnjega domačina. Toliko sveta obširna šentpeterska cerkev že dolgo ni videla. Na predvečer veselega dne so se opravile večernice na zelo slovesen način, ki je zelo lepo vplival na prisotne številne vernike, posebno petje pred oltarjem. Ob godbi je neudoljiva mladina rajala in prepevala. Ko je dospel pridigar vič. g. prof. Vreže in bil slovesno in iskreno sprejet se je vršila za izbrene goste. — Drugi dan, v nedeljo se je vršila primicija v cerkvi Sv. Petra. Pridigar je dal predpoldanski slavnosti z izredno krasno, jasno, jedrnato in obenem globokozamišljeno pridigo posebno obelježje. Po obedu, ki je temu sledil in večernicah se je nadaljevalo veselje. Drugi dan se je vršil izlet svatov in svatovc odn. gostov k Sv. Duhu, tretji dan pa k Negovi, nakar se je velepomembna slavnost zaključila. Moške in ženske, fantje in dekleta, staro in mlado vse je prispevalo k temu, da je bila slavnostna dvorana okusno okrašena z napisi in zelenjem. Tako proslavlja naš verni narod mladega delavca v vinogradu Gospodovem. Bog Modrosti blagoslovi njegovo pot v trdo bodočnost slovenskega duhovnika!

Hodoš. (Prekmurje). Semkaj se je vršil izlet murskosobočke podružnice Jugoslov. Matice, ob kateri priliki je nepričakovano nastopil odlični in za naše razmere dokaj lepo izvežban pevski zbor pod vodstvom g. nadučitelja Ozmeča iz Dolenc. Vse se je divilo lepim pesmim moškega, kakor ženskega zbora, česar niti Murska Sobota ne premore. Izleti v kraje, kakor Hodoš so velikega pomena. Ob tej priliki dajemo spodbudo, da se naj goji lepa pevka umetnost povsod po Prekmurju, ki je še takorekoč ledina za novo, uspešno prosvetno delo. Le krepko naprej.

Radinci. Človek, ki ima priti v ta lepi zdravilišni kraj, ki je eden od biserov Slovenije se čudom čudi, koliko nemškutarjenja je tu, kakor v nekem selu sredi Avstrije. Tu imajo velikosrbski radikali, ki so sprejeli v svoj odbor g. lastnika zdravilišča, ki ni ravno znan kot narodnjak, še manj pa njegov bodoči zet, ki je javnosti zavoljo svojega delovanja v „prid“ Jugoslavije že dobro znan, sijajno priliko dokazati, koliko dajo na ohranitev narodnosti. Slovenca, ki se na svoji zemlji zaveda svojih pravic bi vtopili v žlici vode, ga šikanirali na vse načine, nemškutarijo pa podpirajo. Heil radikalija velesrbska! Če bi ta nemškutarija bila napr. „klerikalna“, takoj bi prišla Orjuna in „posredovala“ seveda na svoj znani način.

Beltinci. Dne 12. tm. bodo prekmurški dijaki priredili tukaj 4-letnico spomina osvoboditve Prekmurja z večjo veselico, na katero se vabijo vsi rodoljubi-somišljeniki. Na vspredu je mnogo zanimivih točk, kakor tombola in petje. Pridite mnogoštevilno!

Ščavnica. Dne 29. julija je umrla v 76. letu za otrplostjo srca, blaga žena, dobra mati, ljubezniva babica, posestnica gospa Ana Vreča. Bodi ji zemljica lahka.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo, dne 12. avgusta priredijo naši Orli krasno ljudsko igro „Veriga“. Igrali jo bodo točno po večernicah v uti gospe Repenšek. Ker je igra ena najlepših slovenskih, pričakujemo obilne udeležbe tudi iz sosednjih župnij. Zato na svidenje.

Prostovoljno gasilno društvo Očeslavci, Ivanjci, Ivanjševci, priredi dne 19. avgusta domačo vrtno veselico s šaljivo pošto na vrtu tov. nač. Mlinariča v Stavešinci. Za izborna jedila in pijačo je preskrbljeno. Vstopnina prosta. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo nove brizgalnice se naproša čim večji obisk. Odbor.

Tedenske novice

„Murska Straža“ je mnogim ljudem trn v peti. Ne samo demokratom, radikalom, samostojnežem, ampak tudi nekaterim titular-klerikalcem, ki menda iz neke smešne ljubosumnosti postrani gledejo naš list, ki je kot glasilo krščansko-socijalne ideje (ne stranke, ki za vzdržavanje lista ničesar ne prispeva!) zadobila radi stvarnosti člankov precejšen ugled in dala programu SLS ravno v svojem okolišju precejšnjega razmaha. Očitek gotovega kroga naše javno-

sti, da je „M. Straža“ samo lokalnega pomena, izpodbija konkretno dejstvo, da srbski, kakor hrvaški in slovenski listi često registrirajo naša izvajanja. Tako je napr. glavno glasilo Pašičeve radikalije „Samouprava“ v svoji 166 številki ostro napadla pisca članka „Naše narodno in državno jedinstvo v pravi luči“ (št. 29 M. Straže), „Djakovačke pučke novine“ so pred kratkim prinesle prevod našega članka o vojnem zakonu itd. Domači slovenski listi, kakor „Kmetijski list“ se često zaletava v „M. Stražo“ in v zadnji številki nam tudi dr. Šušteršičev „Ljudski tednik“ ni prizanesel itd. Vse to dokazuje, da je „M. Straža“ list dokaj večjega, kakor lokalnega pomena. Konzorcij je navezan le na samopomoč in na beraške prispevke od raznih strani. Somišljeniki, ki simpazirate s pisavo „M. Straže“, pridobivajte isti novih naročnikov in dobrotnikov! Nič naj vas ne moti, če razni kratkovidežni, mesto, da bi uredništvu sporočili, kaj jim na listu ne ugaja, kritizirajo čez list ter se tako odkrito postavljajo v vrsto zagrizenih demokratov, starih in mladih, radikalcev, samostojnežev, in sličnih nasprotnikov. Bog jim oprostí kratkovidnost, v kateri škodujejo dobri stvari, mi jim ne zamerjamo; ob času potrebe in ostre politične borbe napr. ob volitvah bo „M. Straža“ tudi v obeh omenjenih naenkrat velikanskega pomena. Oni, katerih se to tiče naj nam te odkritosrčnosti ne zamerjajo! — U.

„Ljudski tednik“ glasilo dr. Šušteršiča polemizira z nami glede našega odkritega stališča do g. Radiča. Omenjeni list citira dobesedno neki naš članek ter izvaja demagoško in zlobno „kako dvoilična je klerikalna politika“. Ali ve g. dr. Šušteršič, kako nedosledna, dvoilična in hinavska je njegova politika? Gg. okoli „Ljudskega tednika“, pokažite nam eno številko M. Straže, vsaj eno vrsto iz vseh petih letnikov, kjer bi „klerikalci“ pri M. Straži povelicevali Radičeyo demagoško, brezmerno politiko?! Dr. Šušteršič sam ni nič manjši demagog, ki rad gleda v „belino očesa“ in politikuje „na ostrini noža“, kljub temu, da mu Katzenbuckel, katerega se je navadil v avstrijskih dvornih kanclijah ni priboril pri beograjski žlahti zaželjenega renomeja.

Nabiralci pol za prostovoljne prispevke za prevoz judenburških žrtev. Nekateri nabiralci še do sedaj niso vrnili — kljub večkratnim pozivom. Nujno pozivamo vse nabiralce, da pole, tudi prazne, nepreklicno vrnejo najkasneje do 15. avgusta.

Protestna obustava dela se je imenovala 24-urna stavka vseh državnih nameščencev. O stavki, ki je mirno potekla, čitajte naš drugi članek „Caveant consules! Naša vlada, rojena in vzgojena na bajonetih in puškah hoče vse stavkujoče kaznovati in pozapreti. Kako se bo to izteklo, pa je drugo vprašanje.

Vinotoč pod vejo. Nekatera okrajna glavarstva zelo čudno postopajo proti vinogradnikom, ki prosijo za vinotoče pod vejo. Ljudje svojega vinskega pridelka drugače ne morejo prodati, nego potom vinotoča. Ne smemo jim zameriti. Odkod hočejo dobiti sicer denar za neznosne davke in drugo? Pokrajinska uprava, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani, je na številne pritožbe iz mariborskega okraja odredila, da se morajo dovoliti vinotoči vinogradnikom tudi tedaj, če želijo točiti lasten pridelek v domači hiši, čeravno je oddaljena od kraja proizvodnje po več kilometrov in leži vinograd v drugi občini. Svetujemo vsem prizadetim, da takoj ponovijo svoje prošnje za vinotoč pri okr. glavarstvu. V pismeni vlogi, koja se mora kolekovati z 3 in 10 Din za rešitev, se naj prosilci sklicujejo na odredbe Pokrajinske uprave. Če pa okr. glavarstvo prošnjo zopet od-

bije, pošljite takoj priziv na oddelek za kmetijstvo pri Pokr. upravi v Ljubljani. Tudi ta priziv se mora kolekovati, kakor vloga na okr. glavarstvo. V rekurzu treba omeniti, da ne morete vina drugače prodati. Ako bodo okr. glavarstva zopet neprijazno nastopala v tej zadevi proti našim vinogradnikom, obvestite o tem našo ljudsko pisarno, ki bo v vsakem poedinem slučaju poročala potom tajništva SLS g. poslancu dr. Hohnjecu, ki je na našem zadnjem zaupnem sestanku izjavil, da je v predmetni zadevi storil pri ljutom okr. glavarstvu vse potrebne korake.

Murska Sobota. Darovi tukajšnji podružnici Jugoslovanske Matice: Gospa M. Zaborsky, gostilničarka v Krplivniku 25 Din; Šolsko vodstvo Serdica 15 Din; gg. dr. Goljevšček, Samec, Bole 30 Din; g. Košenina V., učitelj, Dokležovje 25 Din; g. J. Baligač, Gornja Lendava 20 Din. Srčna hvala! — Odbor.

Industrija svile v Jugoslaviji. V Sloveniji je ni. Pač pa v Vojvodini, na Hrvaškem in v Srbiji. Letos se bo v Vojvodini dobilo za 250.000 kg kokonov, v Srbiji za 230.000 kg, Hrvaška pa za okoli 50.000 kg. Tovarne za predelavanje kokonov v svilo so pri nas v Novem Sadu in v Pančevu.

Motorna vozila. Vsi lastniki motornih vozil (avtomobilov, motociklov, pomožnih motorjev) morajo do konca avgusta tega leta oddelku za notranje zadeve pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani javiti pismeno: svoj natančni naslov, število vozila, tvorniško znamko in število motorja.

Za invalide. Revizijo vseh odločb, s katerimi so se doslej priznale invalidske pokojnine osebnim invalidom in rodbinam je odredil ministerski svet. V zvezi s tem bodo znova pregledani invalidi, katerim se je že bila priznala pokojnina. V to svrhu se ustanove posebne komisije. V celem jih bo 10; ena bo v Ljubljani in sicer za dravsko divizijsko oblast. Vsaka komisija ima 4 člane in sicer enega vojaškega in enega civilnega zdravnika, enega pravnika in enega višjega častnika — invalida.

Zvišanje poštnih pristojbin. Predaltnina se zviša od 4 Din na 10 Din oz. od 5 na 15 Din mesečno. Za navadna pisma v inozemstvo (n. pr. v Ameriko, Avstrijo, Nemčijo, na Madžarsko itd.) se plača odsegamal 3 Din za prvih 20 gramov teže, za vsakih dalnjih 20 g pa še 1 Din 50 p. To velja od 1. avgusta 1923 naprej.

Cene žita v Vojvodini. Dovozi pšenice so precej živihni. Domači mlini jo plačujejo po 375—380 Din. Kvaliteta pšenice presega 80 kg. Koruza se trguje na domačem tržišču slabše ter jo plačujejo po 290—295 Din. Oves notira po 300 do 310 ter je zelo slabo trgovan, ker se splošno pričakuje, da bo novi pridelek cenejši.

Na zagrebški borzi bodo odslej tudi notirale vinske cene. S tem se hoče doseči, da bodo cene vinu stalnejše in da se s tem olajša današnja kriza v vinskem prometu.

Razne vesti.

Ognjenik Etna na Siciliji je začel znova bruhati. Toliko časa, kakor tokrat, še ta ognjenik nikdar ni bruhal.

V Egiptu so pri kopanju blizu neke cerkve našli posodo, v kateri so se nahajali neki papirji. Učenjaki so dognali, da je to prevod evangelija sv. Janeza in izvira iz 4. stoletja.

Tisočlirske bankovce bode italijanska banka vzela iz prometa, ker jih je med njimi preveč ponarejenih.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge po najvišji obrestni meri || daje raznovrstna posojila in izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168.

Dijamant, kakoršnega še doslej nobeden človek ni posedoval, so našli pred kratkim v Kimberley-ju v Južni Afriki. Dijamant tehta 20 in tričetrt karata.

Na Japonskem so bile pred kratkim komunistične demonstracije. Značilno je to, da so glavni komunistični agitatorji bili vseučiliški profesorji in sploh študirani ljudje, ne pa delavci.

V Ljubljino na Poljskem je 16. julija strela udarila v poštno poslopje. Vse je do tal pogorelo. Dve osebi sta prišli pri tem ob življenje.

Blizu Newyorka je velikanski aeroplan padel na tla in se razbil. Tri osebe so ostale mrtve. Ostalih 29 potnikov je ostalo pri življenju, toda vsi so dobili več ali manj kako poškodbo. Zrakoplov je stal nov 100.000 Dol, torej v našem denarju približno 90 milijonov Din.

Na Poljskem so nastali veliki in hudi delavski nemiri. V industrijskih mestih Lodz, Biala in v Varšavi sami so se delavci oborožili in zahtevajo večje plače pa tudi premembo režima. Poljska je blizu Rusije. Agitacija boljševikov je torej ravno na Poljskem ložja kakor kje drugod.

V Mexiki v Ameriki je bil 20. julija umorjen general Villa, bivši predsednik republike mehikanske. Ubil ga je njegov lastni tajnik. Ko so pristaši Ville to zvedeli, so ubili tajnika.

Sodarske pomočnike

sprejme v trajno delo pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu **Franc Repič, sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo.**

V najem se išče

trgovina z mešanim blagom

ali gostilna nu prometnem kraju. — Ponudbe pod trgovina na upravništvo M. Straže.

Konjsko žimo,

žimo volovskih repov, hrbtno in svinjske krocine kupujejo po dnevni ceni **Bratje Krempl, tovarna krtač, Radgona (mesto).**

Mlajši penzijonist

povsem zanesljiv, verziran v vseh pisarniških poslih kakor tudi v ekonomiji, večš slov., nemšč. in deloma srbohrvaščine (tudi cirilice) išče primerne službe (obč. tajnika itd.) najraje v kraju, kjer se nahaja osnovna šola. Gre tudi v Prekmurje. Cenj. dopise pod „Zvest“ na upravo lista.

Novo vinske sode

od 25—700 l, prvovrstna izdeljava, vsako količino takoj po ceni od Din 176 od hl naprej.

Skladiščne sode

od 20—50 hl z vrati in patentno zavoro, za ceno po Din 236—, od hl naprej — franko tovarna — ponuja

Zagrebačka tvornica bačava d. d. Zagreb.

Proda se lepo iztesan

rušt (Dachstuhl)

20 m dolg in 8 m širok, late so zraven. Cena po dogovoru. Vpraša se v upravi Murske Straže.

Dobro ohranjen skedenj

s tremi oddelki, zidan in z opeko krit. Skedenj se ima podreti in odpeljati. Prodajo po ugodni ceni sestre Marija in Alojzija Rek v Ljutomeru.

Zahvala.

Ob nenadni in bridki izgubi naše iskreno ljubljene matere, žene, oz. tašče in babice

Ane Vreča,

posestnice na Ščavnici

se prav srčno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev, preč. duhovščini, pevskem zboru, sosedom, znancem, sorodnikom, vsem ki so prišli drago rajno v tako obilnem številu kropit in ki so jo spremljali tako številno k večnemu počitku. Blago umrlo priporočamo v molitev in blag spomin.

Ščavnica, dne 2. avgusta 1923.

Žalujoče družine **Vreča, Mastnak, Škorc.**

Toliko jajc mi znesejo moje kokoši, da je veselje. Najrajši jih prodam

RATNIK-u

v GORNJI RADGONI

SPODNJI GRIS štev. 12

kateri plača po najvišji dnevni cenah.

Kupuje tudi vinski kamen po najvišjih dnevni cenah.

Slavenska banka d. d., Zagreb

PODRUŽNICA GORNJA RADGONA

Delniška glavnica 50,000.000 Din a rezerve preko 12,500.000 Din Vloge čez 125,000.000 Din

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, M. Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien. **Ekspoziture:** Jesenice, Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos-Aires, Rosario de Santa Fe. **Afilijacije:** Slovenska banka, Ljubljana — Jugosl. Industrijska banka d. d., Split — Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35 —

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.